

Socla 1

Consiliul Superior al Magistraturii
JUDECĂTORIA CIMIȘLIA

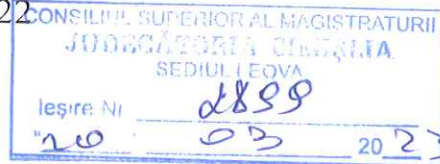

Высший Совет Magistratury
СУД ЧИМИШЛИЯ

MD-6301, or. Leova, str. Unirii, nr. 32, tel./fax: 0263-2-42-28, tel. mob. 067104057, e-mail: jlv@justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău str. Al. Lăpușeanu, nr. 28,

Dosarul nr. 2-166/22
16.03.2023

Judecătoria Cimișlia sediul Leova, Vă expediază încheierea din 16.03.2023 prin care se ridică excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Igor Șcheau cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Igor Șcheau în interesele reclamantului Babciński Dumitru cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii.

Anexă: încheierea din 16.03.2023 pe 2 file.
Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 7 file și anexe.

Judecătorul

Andrei Brînza

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
A ARTICOLULUI 90 ALIN. (2) LIT. A) COD MUNCII
(LIMITAREA MĂRIMII DESPĂGUBIRII PENTRU ABSENȚA FORȚATĂ DE LA LOCUL DE MUNCĂ)

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

„01” 02, 2023

AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume: Șcheau. 2. Prenume: Igor

3. Funcția: Avocat

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. 10. Fax

11.

.....

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

1. *Această excepție* este formulată de avocatul D-nului *Babcinschi Dumitru* care are calitatea de reclamant în cadrul *cauzei civile* la cererea de chemare în judecată depusă către consiliul comunal Baiuș și primarul sat. Baiuș, r-nul Leova, privind anularea dispoziției de încetare a raportului de muncă, restabilirea în funcția deținută anterior și repararea prejudiciului cauzat (incluzând și încasarea salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la locul de muncă, conform art. 90 alin. (2) lit. a) Codul muncii).
2. Excepția se referă la *limitarea cuantumului* despăgubirii în partea încasării salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la locul de munca la „12 salarii medii lunare ale salariatului”.
3. Constituționalitatea prevederilor în cauză, *sub aspectele invocate mai sus*, nu a fost verificată de către Curtea Constituțională. Compatibilitatea acestor norme cu art. 53 alin. (1), art. 54 alin. (1) și (2), art. 127 alin. (1) și (2) ale Constituției, din câte se pare, în genere nu a fost discutată niciodată. Din aceste motive, *nu există piedici* de ordin procedural pentru a examina în fond prezenta excepție.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

1. În *fapt*, reclamantul a fost angajat în funcția de *acompaniator* al colectivului model „Pădureanca” din sat. Baiuș, r-nul Leova. Pe data de 15.02.2022, sub semnătură, reclamantului i-a fost comunicată *dispoziția* „cu privire la încetarea contractului individual de muncă”, *cu nr. 01 P-S din 06.01.2022* emisă de primarul com. Baiuș, r-nul Leova, Alexandra Topal prin care a fost dispusă, încetarea contractului individual de muncă încheiat cu reclamantul, din data de 06.01.2022. În motivarea acestei dispoziții este invocat ca temei de fapt „procesul-verbal nr. 1 din 27.12.2021 cu privire la constatarea absenței frecvente nemotivate de la serviciu a D-lui Babcinschi Dumitru acompaniator al colectivului model „Pădureanca” și ca temei de drept, inter alia, art. 86 alin. (1) lit. h) CM.
2. Având în vedere ilegalitatea dispoziției precitate, pe data de 09.03.2022, de către reclamant a fost depusă cererea prealabilă prin care s-a solicitat anularea dispoziției deplânse, restabilirea în funcția deținută și repararea prejudiciului moral. Reclamantul nu a primit un careva răspuns la cererea prealabilă vizată.
3. Prin efectele ordinului vizat, reclamantul a fost privat de funcția deținută anterior, de salariul de funcție, fiindu-i cauzat stres și anxietate prin actul ilegal al angajatorului.
4. În sensul abaterilor menționate supra, reclamantul Babcinschi Dumitru a depus cererea de chemare în judecată privind anuarea ordinului ilegal privind încetarea raporturilor de muncă, restabilirea în funcția deținută și repararea prejudiciului cauzat salariatului, solicitând inter alia încasarea *din contul pârâților, prin intermediul bugetului local*, în beneficiul reclamantului a *salariului de care acesta a fost privat*, până în prezent, în legătură cu dispoziția din 06.01.2022 menționată supra.
5. În prezent, cauza penală vizată a fost expediată pentru soluționare în fond, în prima instanță, aflându-se pe rolul Jud. Cimișlia, sediul Leova (P.I.G.D.: 2-22048504-21-2-07042022, jud. Andrei Brînza).
6. *Prezenta excepție de neconstituționalitate* a fost ridicată în fața instanței de fond, Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

1. În temeiul art. 90 CM: „(2) Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: a) plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă

într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului în cazul transferului sau al eliberării nelegitime din serviciu”.

2. Consider că art. 90 alin. (2) lit. a) Codul muncii, instituie o limitare neconstituțională a cuantumului despăgubirii salariatului pentru absența forțată de la locul de muncă.

3. În primul rând și înainte de toate, legislația muncii, urmează să instituie garanții suficiente și rezonabile pentru salariatul eliberat nelegitim de la locul de muncă. Astfel, eliberarea ilegală din funcția deținută condiționează inter alia și *privarea salariatului eliberat de salariul pe care, în caz contrar l-ar fi obținut* (adică în ipoteza în care angajatorul nu ar fi admis eliberarea sa ilegală din funcție). Deci, ilegalitatea actului de eliberare (concediere sau încetare a raportului de muncă, ca în cazul din speță) duce la dreptul salariatului de a obține compensarea integrală a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la locul de muncă.

4. În redacția sa actuală, art. 90 alin. (2) lit. a) CM expune limitarea considerabilă a dreptului salariatului în acest sens. Or, pe de o parte, perioada de absență forțată de la locul de muncă, produsă numai și numai din vina angajatorului, poate dura (cu mult) peste termenul de 12 luni (ca în actuala speță) iar pe de altă parte, salariatului i se compensează doar maxim „12 salarii medii lunare ale salariatului”. Deci, salariatul, nu poate beneficia, în forma în care este reglementat actual art. 90 alin. (2) lit. a) CM, de dreptul la compensarea integrală a prejudiciului cauzat prin eliberare ilegală, fapt care contravine esenței art. 90 CM dar și principiului compensării integrale a prejudiciului cauzat salariatului prin acțiunile ilegale ale angajatorilor (art. 329 alin. (1) CM)

Încălcarea art. 53 alin. (1) al Constituției.

1. În temeiul art. 53 alin. (1) al Constituției: „(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei”.

2. Astfel, în sensul normei constituționale precitate, prejudiciul cauzat de o autoritate publică (primarul com. Baius, r-n Leova din speță) urmează a fi reparat integral de aceasta, inclusiv și cel cauzat în rezultatul absenței forțate de la locul de muncă.

3. Limitarea cuantumului sumei salariului pentru absența forțată de la locul de muncă este incompatibilă cu norma constituțională precitată, care impune realizarea deplină a sarcinii compensării prejudiciului cauzat de o autoritate publică, ca primarul com. Baius, din speță.

4. Astfel, limitarea cuantumului despăgubirii sub forma salariului mediu pentru absența forțată de la locul de muncă, *este o ingerință în drepturile salariatului Babinschi Dumitru la repararea prejudiciului cauzat de o „autoritate publică”, în contextul art. 53 alin. (1) al Constituției.*

5. Această ingerință este însă disproporțională deoarece:

a. Astfel, este cert ca întreaga perioadă de absență forțată de la locul de muncă duce la consecința imposibilității primirii salariului de către angajat în circumstanțe care nu depind de voința acestuia, în condițiile în care anume angajatorul este culpabil prin actele și acțiunile sale de starea de fapt vizată.

b. Este un fapt cert (evident și în prezenta cauză) că durata absenței forțate de la locul de muncă și procesul de judecată în cauzele privind examinarea litigiilor individuale de muncă care au ca obiect inclusiv repararea prejudiciului cauzat prin eliberarea ilegală a salariatului din funcția deținută pot dura cu mult peste termenul de 12 luni prevăzut în redacția actuală a art. 90 alin. (3) lit. a) CM precitat.

c. Astfel o limitare “artificială” a perioadei pentru care urmează a fi încasat salariul mediu pentru absența forțată de la locul de muncă este improprie garanțiilor reparării integrale a prejudiciului cauzat salariatului, fapt incompatibil dreptul muncii (art. 9 CM, care prevede expres că: „(1) Salariatul are dreptul: n) la repararea prejudiciului material și a celui moral cauzat în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de muncă, în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative”).

6. Astfel, conform practicii CtEDO, testul de proporționalitate este precedat *de un test al legalității*. Testul legalității verifică *calitatea legii*: dacă limitarea a fost prevăzută într-o lege accesibilă (publicată) și previzibilă (*formulată cu suficientă precizie* pentru ca persoana să poată, în caz de necesitate – cu ajutorul unei persoane cu pregătire juridică, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele respective, consecințele pe care le poate atrage o anumită acțiune sau inacțiune). Astfel, în speța Guțu c. Moldovei, pct. 66, CtEDO a reținut că: „66. Expresia „prevăzută de lege” nu presupune doar corespunderea cu legislația națională, dar, de asemenea, se referă la calitatea acelei legislații (a se vedea *Halford v. the United Kingdom, Reports 1997-III*, p. 1017, § 49). Curtea reiterează că legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor *nivelul minim de protecție* la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (a se vedea *Domenichini v. Italy, Reports 1996-V*, p. 1800, § 33)”.

7. În temeiul art. 329 CM: „(1) Angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel”.

8. Astfel, în speța *un observator independent*, în contextul dreptului salariatului de a obține repararea integrală a prejudiciului cauzat de angajator, este pus în fața dispozitivului unei norme care contravine acestui drept, prin prisma art. 90 alin. (2) lit. a) CM, care face imposibilă repararea prejudiciului material în mod integral, așa cum rezultă din natura garanțiilor oferite salariatului de dreptul meuncii (*pe de o parte* legiutorul operează cu noțiunea de reparare „integrală” a prejudiciului cauzat, iar *pe de altă parte* art. 90 alin. (2) lit. a) CM expune o dispoziție total contrară acestei cerințe).

9. Astfel, în temeiul art. 54 al legii privind actele normative, nr. 100 din 22.12.2017: „(1) Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli: a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație; h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică. Dacă un termen este polisemantic, sensul în care este folosit trebuie să decurgă cu claritate din text”.

10. La caz, norma materiale conținută de art. 90 alin. (2) lit. a) CM este contrară art. 54 alin. (1) lit. a) al legii nr. 100 din 22.12.2017 precitate, nu expusă într-un limbaj care ar exclude un echivoc, mai ales că dreptul intern (art. 329 alin. (1) CM) garantează anume repararea integrală și nu parțială a prejudiciului cauzat salariatului prin eliberarea legală de la locul de muncă.

Încălcarea art. 54 alin. (1) și (2) și art. 127 alin. (1) și (2) ale Constituției.

11. În temeiul art. 54 al Constituției: “(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției”.

12. În prezenta cauză, art. 90 alin. (2) lit. a) CM în partea limitării la salariului mediu pentru 12 luni a mărimii despăgubirii pentru absența forțată de la locul de muncă, limitează în mod esențial drepturile fundamentale prevăzute de Constituție și anume dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin actele unei autorități publice. În speța această autoritate este primarul comunei Băiuș raionul Leova (autoritate executivă APL de nivelul I) care prin actele sale (dispoziția de încetare a raportului

de munca) a cauzat un prejudiciu material reclamantului Babcsinski Dumitru manifestat inclusiv prin imposibilitatea de a activa în continuare în funcție deținută și de a primit salariul. În redacție actuală, normă materială vizată este incompatibilă cu articolul 54 al Constituției, pentru că instituie limitări esențiale ale dreptului la repararea prejudiciului cauzat de autoritate publică și respectiv face inexigibil în totalitate unul dintre drepturile de bază, garantate de Constituție (art. 53).

13. Având în vedere faptul că nici una dintre excepțiile prevăzute de art. 54 alin. (2) al Constituției nu sunt întrunite în ipoteza normei materiale criticate, limitările expuse în aceasta exced excepțiile prevăzute de Constituție și sunt neconstituționale din această perspectivă.

14. În temeiul art. 127 alin. (1) și (2) ale Constituției: „(1) Statul ocrotește proprietatea. (2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății”.

15. Conceptul „bunuri” are un sens autonom, independent de clasificarea oficială din dreptul intern și nu se limitează la proprietatea asupra bunurilor fizice: anumite alte drepturi și interese care constituie active pot fi considerate de asemenea „drepturi de proprietate” și, prin urmare, „bunuri” în sensul acestei dispoziții. Aspectul care trebuie examinat este dacă circumstanțele cauzei, considerate în ansamblu, au făcut ca reclamantul să fie titularul unui drept substanțial protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1 [*Anheuser-Busch Inc. împotriva Portugaliei* (MC), pct. 63; *Öneryıldız împotriva Turciei* (MC), pct. 124; *Broniowski împotriva Poloniei* (MC), pct. 129; *Beyeler împotriva Italiei* (MC), pct. 100; *Iatridis împotriva Greciei* (MC), pct. 54; *Centro Europa 7 S.R.L. și di Stefano împotriva Italiei* (MC), pct. 171; *Fabris împotriva Franței* (MC), pct. 49 și 51; *Parrillo împotriva Italiei* (MC), pct. 211; *Bélané Nagy împotriva Ungariei* (MC), pct. 76]. Faptul că legislația internă a unui stat nu recunoaște un anumit interes ca fiind un „drept” sau chiar un „drept de proprietate” nu împiedică în mod necesar să se considere că interesul în cauză este un „bun” în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Depalle împotriva Franței* (MC), pct. 68).

16. Aplicând practica CtEDO, expusă supra, rezultă că:

- a. În esența sa, dreptul de obține salariul pentru absența forțată de la locul de muncă este o pretenție suficient de „serioasă” și „legitimă” pentru ca reclamantul Babcsinski Dumitru să poată beneficia în acest sens de o „așteptare legitimă” pentru ocrotirea acestuia, dispunând în înțelesul art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO, de un „bun” în sensul Convenției și care se bucură de protecția Convenției (*Moskal împotriva Poloniei*, pct. 40);
- b. În mod cert, limitarea la perioada de doar 12 luni a dreptului de a dobândi salariul pentru absența forțată de la locul de muncă este insuficientă pentru a asigura ocrotirea dreptului salariatului la repararea deplină a prejudiciului material cauzat prin eliberarea ilegală de la locul de muncă;
- c. În contextul garanțiilor acordate de CEDO, limitarea reclamantului de acest „bun” urmează a fi făcută doar în condițiile „prevăzute de lege”, avându-se în vedere cerințele privind calitatea legii (existența unui cadru legal „previzibil”). Or, art. 90 alin. (1) lit. a) CM nu corespunde acestor cerințe, mai ales că dreptul intern (art. 329 alin. (1) CM) garantează anume repararea integrală și nu parțială a prejudiciului cauzat salariatului prin eliberarea legală de la locul de muncă.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. 1. *Declararea neconstituțională a următoarelor prevederi:*

- a. art. 90 alin. (2) lit. a) Cod muncii al R.M., legea nr. 154-XV din 28.03.2003 (Monitorul Oficial al R.Moldova nr.159-162/648 din 29.07.2003); în partea normei care prevede limitarea cuantumului despăgubirii pentru eliberarea ilegală de la locul de muncă (absența forțată de la locul de muncă) „într-o mărime care nu va depăși 12 salarii medii lunare ale salariatului”.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Nu sunt.

VII – LISTA DOCUMENTELOR

17.

- a) Copia mandatului avocațial;
- b) Copia buletinului de identitate al lui Babcsinski Dumitru;
- c) Copia dispoziției din 06.01.2022;
- d) Copia cererii prelabile din 09.03.2022;
- e) Copia cererii de chemare în judecată;
- f) Copia cererii din 29.11.2022;
- g) Copia informației privind rolul Jud. Cimișlia, sediul Leova.

VIII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

18. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: or. Leova.

Data: „01” „02”, 2023

Av. Igor ȘCHEAU:

Dosar nr.2-166/22

Număr atribuit prin PIGD 2-22048504-21-2-07042022

ÎNCHIEIERE

16 martie 2023

or. Leova

Judecătoria Cimișlia, sediul Leova

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul
grefier

Brînza Andrei
Abuzan Marina

cu participarea :

reprezentantul reclamantului, avocatul
pîrîtului, primarul com.Băiuș r-l.Leova
reprezentantul pîrîtului, avocatul

Șheau Igor
Topal Alexandra
Pascari Iulian

examinînd în ședință publică cererea apărătorului Șcheau Igor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.90 alin.(2) lit.a) din Codul muncii, depusă în cadrul examinării cauzei civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Șcheau Igor, în interesele reclamantului Babcsinschi Dumitru către primarul com.Băiuș, Consiliul local com.Băiuș r-l. Leova și Botez Grigore privind anularea dispoziției nr.01 din 06.01.2022, restabilirea în funcție, încasarea salariului, despăgubirii de întârziere, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată

c o n s t a t ă :

La 06 aprilie 2022, în cadrul Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, a parvenit cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Șcheau Igor, în interesele reclamantului Babcsinschi Dumitru către primarul com.Băiuș și Consiliul local com.Băiuș r-l. Leova, Botez Grigore privind anularea dispoziției nr.01 din 06.01.2022, restabilirea în funcție, încasarea salariului, despăgubirii de întârziere, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În ședința judiciară, apărătorul Igor Șcheau a solicitat sesizarea Curții Constituționale în privința inițierii controlului constituționalității a prevederilor art.90 alin.(2) lit.a) din Codul muncii.

Instanța de judecată a pus în discuție cererea înaintată de apărătorul Igor Șcheau cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Aavocatul Igor Șcheau a susținut integral cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate pe motivele invocate.

Pîrîtul primarul s.Băiuș r.Leova, Topal Alexandra și avocatul său Pascari Iulian au solicitat respingerea cererii.

Astfel, instanța, audiînd părțile, examinînd solicitarea părții pârâte, în coroborare cu prevederile Constituționale, procesuale, legale și a actelor normative ce vizează situația, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Șcheau Igor în interesul lui Babcsinschi Dumitru reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor alin.(1), (2) art.2 Cod Procedură Civilă „procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Normele de drept procedural civil

din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului cod. În caz de coliziune între normele prezentului cod și prevederile Constituției Republicii Moldova, se aplică prevederile Constituției(...).”

În conformitate cu art.12¹ Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Din conținutul sesizării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată reține că, apărătorul Igor Șcheau solicită inițierea controlului constituționalității sintagmei ”12 salarii medii lunare ale salariatului” ce se conține în norma prevăzută de art.90 alin.(2) lit.a) Codul muncii.

Cu privire la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată menționează că:

Conform art. 135 alin.(1) lit.a) din Constituția RM, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

La fel, instanța de judecată relevă, că prin Hotărîrea Curții Constituționale RM nr.2 din 09.02.2016, pentru interpretarea art. 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) s-a examinat sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 9 decembrie 2015, în temeiul articolelor 135 alin.(1) lit.b) din Constituție, 25 lit.d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin.(1) lit.d) din Codul jurisdicției constituționale, de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea, art. 135 alin.(1) lit.g) din Constituția Republicii Moldova hotărînd:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărîrilor și ordonanțelor

Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul carora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1)obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

(2)excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Instanța de judecată, analizând criteriile reflectate în vederea constatării temeiniciei și conformității sesizării, instanța constată că, normele invocate de avocatul Șcheau Igor față de care se solicită controlul constituționalității, fac parte din cele enumerate la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția a fost ridicată de către avocatul Șcheau Igor, în interesele lui Babcsinski Dumitru, în cadrul cauzei civile în cadrul căruia cel din urmă are calitate procesuală de reclamant. La fel, reieșind din contextul argumentării abordate de avocat, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, iar ca urmare a portalului <http://www.constcourt.md/ccdocs.php?l=ro>, instanța a constatat că o astfel de chestiune nu a fost supusă soluționării anterioare.

Reieșind din cele relatate supra, instanța de judecată constată că în speță sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2) a art.12¹ Cod de procedură civilă și a Hotărîrii Curții Constituționale RM nr.2 din 09.02.2016.

În acest context, conducându-se de Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016 privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. (a) și (g) din Constituția Republicii Moldova, art. 12¹ Cod de procedură civilă, instanța de Judecată, -

d i s p u n e:

Se ridică excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Șcheau Igor cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.90 alin.(2) lit.a) din Codul muncii.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Șcheau Igor în interesele reclamantului Babcsinski Dumitru cu privire la excepția de neconstituționalitate a art.90 alin.(2) lit.a) din Codul muncii.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Judecătorul Judecătorei Cimișlia
sediul Leova

Brînza Andrei